

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ			
Τίτλος	ΣΧΟΛΕΙΟ ΦΙΛΙΚΟ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΑΙΔΙ (CHILD FRIENDLY SCHOOL)		
Φορέας	ΙΔΡΥΜΑ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ ΛΑΣΚΑΡΙΔΗ (σε συνεργασία με τους/τις: Γιώλη Μπαλίκου, Ψυχολόγος δρ. ΕΚΠΑ, Κων/να Σκλάβου, Επ. Καθηγήτρια ΠΑΝΔΑ, Γιώργο Μόσχο, Νομικό, Εμπειρογνώμονα δικαιωμάτων του παιδιού, Συνήγορο του παιδιού (έως Ιανουάριο 2018))		
Θεματική	ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΑΙ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΩ	Υποθεματική	Συμπερίληψη- Αλληλοσεβασμός, Διαφορετικότητα
ΒΑΘΜΙΑΔΑ/ΤΑΞΕΙΣ (που προτείνονται)	Α', Β', Γ' ΤΑΞΗ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ		
Δεξιότητες στόχευσης του εργαστηρίου	<p>ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΖΩΗΣ (ΒΑΣΙΚΗ ΣΤΟΧΕΥΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ) Το πρόγραμμα για την πρόληψη της έμφυλης βίας μπορεί να ενισχύσει διάφορες δεξιότητες των μαθητών/τριών, όπως: Δεξιότητες Κοινωνικής ζωής (Ενσυναίσθηση και Ευαισθησία), μέσω δραστηριοτήτων που εμπλέκουν ενεργά τους μαθητές/μαθήτριες στη διαδικασία, όπως το θεατρικό παιχνίδι, ενισχύοντας την κατανόηση της θέσης του «άλλου» αλλά και Δεξιότητες Διαμεσολάβησης και Κοινωνικής Ενσυναίσθησης (Επίλυση Συγκρούσεων). Βασικός στόχος του Εργαστηρίου είναι η πρόληψη της έμφυλης βίας και των στερεοτύπων.</p> <p>Παράλληλα το Εργαστήριο δίνει ευκαιρίες καλλιέργειας και άλλων δεξιοτήτων, όπως: Δεξιότητες του 21^{ου} αιώνα (Κριτική σκέψη και Παραγωγική μάθηση μέσω των τεχνών και της Δημιουργικότητας): Μέσω της ανάλυσης έργων τέχνης και της συζήτησης των βαθύτερων αιτιών της έμφυλης βίας, οι μαθητές/μαθήτριες μπορούν να αναπτύξουν βαθύτερη κατανόηση του θέματος και να μάθουν να σκέφτονται κριτικά για πολύπλοκα κοινωνικά προβλήματα. Επικοινωνιακές δεξιότητες: Οι μαθητές/μαθήτριες μπορούν επίσης να αναπτύξουν τις επικοινωνιακές τους δεξιότητες συμμετέχοντας σε ομαδικές συζητήσεις, παίζοντας παιχνίδια ρόλων και παρουσιάζοντας τις ιδέες τους στην τάξη. Η αποτελεσματική επικοινωνία είναι απαραίτητη για την αντιμετώπιση θεμάτων που σχετίζονται με τη βία λόγω φύλου και την προώθηση υγιών σχέσεων. Δημιουργικότητα: Το πρόγραμμα μπορεί επίσης να βοηθήσει τους μαθητές/μαθήτριες να αναπτύξουν τη δημιουργικότητά τους ενθαρρύνοντάς τους να δημιουργήσουν. Χρησιμοποιώντας τη δημιουργικότητά τους, οι μαθητές/μαθήτριες μπορούν να εκφραστούν με μοναδικό και ισχυρό τρόπο και να συμβάλουν στην ευαισθητοποίηση για το θέμα. Συνεργασία: Το πρόγραμμα μπορεί</p>		

επίσης να προωθήσει τη συνεργασία μεταξύ των μαθητών/τριών χωρίζοντάς τους σε μικρότερες ομάδες και ζητώντας τους να εργαστούν από κοινού σε διαφορετικές εργασίες. Αυτό μπορεί να τους βοηθήσει να αναπτύξουν δεξιότητες ομαδικής εργασίας και να μάθουν να συνεργάζονται αποτελεσματικά με άλλους για την επίτευξη ενός κοινού στόχου).

Δεξιότητες της τεχνολογίας, της μηχανικής και της επιστήμης (Δεξιότητες της τεχνολογίας και Διαχείρισης των Μέσων: Οι μαθητές μπορούν να διαμοιράσουν το υλικό τους σε έντυπα ή ηλεκτρονικά μέσα, καθώς και να πλοηγηθούν στο Διαδίκτυο και να ασχοληθούν με το θέμα της ασφάλειας στο Διαδίκτυο).

Δεξιότητες του νου (Στρατηγική και πλάγια σκέψη, αναφορικά με τη μελέτη περιπτώσεων, παιχνίδια, ρουτίνες σκέψης και αναστοχασμός: Οι μαθητές θα έρθουν σε επαφή με μελέτες περίπτωσης πάνω στο θέμα της έμφυλης βίας, για τις οποίες θα κληθούν να εκφέρουν άποψη και να επιλύσουν υποθετικά προβλήματα).

Σύντομη περιγραφή του Προγράμματος Καλλιέργειας Δεξιοτήτων (έως 200 λέξεις)

Το Εργαστήριο "ΣΧΟΛΕΙΟ ΦΙΛΙΚΟ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΑΙΔΙ" αποσκοπεί στην προώθηση της ευαισθητοποίησης και της εκπαίδευσης σχετικά με την έμφυλη βία. Το πρόγραμμα ξεκινά με την ενθάρρυνση των μαθητών/μαθητριών να μοιραστούν τις αντιλήψεις και τις απόψεις τους σχετικά με το θέμα, ενώ παράλληλα διευκολύνει τις ευκαιρίες για τη συλλογή πληροφοριών και τη διεύρυνση των γνώσεών τους επί του θέματος. Επιδιώκει τη δημιουργία ενός ασφαλούς και χωρίς αποκλεισμούς μαθησιακού περιβάλλοντος, όπου οι μαθητές θα αισθάνονται ότι έχουν τη δυνατότητα να αντιμετωπίσουν θέματα που σχετίζονται με το φύλο και τη σεξουαλικότητα. Το πρόγραμμα ενθαρρύνει την ενεργό συμμετοχή των μαθητών σε διάφορες δραστηριότητες, όπως παιχνίδια ρόλων, ομαδικές συζητήσεις και καλλιτεχνικές δράσεις. Μέσω αυτών των δραστηριοτήτων, οι μαθητές ενθαρρύνονται να προβληματιστούν σχετικά με τις στάσεις τους απέναντι στο φύλο και τη σεξουαλικότητα και να αποκτήσουν βαθύτερη κατανόηση της πολυπλοκότητας της έμφυλης βίας. Απώτερος στόχος του προγράμματος είναι να εξοπλίσει τους/τις μαθητές/μαθήτριες με τις απαραίτητες γνώσεις, δεξιότητες και στάσεις για την πρόληψη της βίας λόγω φύλου και την προώθηση υγιών σχέσεων που βασίζονται στον αμοιβαίο σεβασμό και την κατανόηση.

Στο υλικό του συγκεκριμένου Εργαστηρίου έχουν αξιοποιηθεί ρουτίνες σκέψης του Οργανισμού Project Zero της Παιδαγωγικής Σχολής του Πανεπιστημίου Harvard.

Εφόσον επιλέξετε το συγκεκριμένο εργαστήριο, παρακαλούμε συμπληρώστε την ακόλουθη φόρμα συμμετοχής για να μπορείτε να έχετε επαφή και καθοδήγηση από το Ίδρυμα Αικατερίνης Λασκαρίδη: <https://forms.office.com/e/1K3U9bmZTS>

Δομή Προγράμματος Καλλιέργειας Δεξιοτήτων

Εργαστήριο	Περιγραφή δραστηριοτήτων
<p>Τίτλος εργαστηρίου</p> <p>Ενημέρωση για τη βία μέσα από την τέχνη</p> 	<p>Περιγραφή</p> <p>Ο/Η εκπαιδευτικός εισάγει τα παιδιά στην έννοια της βίας. Μπορεί να προηγηθεί μια συζήτηση σχετικά με το τι πιστεύουν οι μαθητές/μαθήτριες ότι συνιστά βία και αν παρατηρούν τέτοια φαινόμενα στην καθημερινότητά τους. Αξιοποιεί έργα τέχνης (πίνακες ζωγραφικής, λογοτεχνία, ποίηση, αφηγήσεις) για συστηματική παρατήρηση και ανάλυση. Οι μαθητές και οι μαθήτριες καλούνται να διερευνήσουν τις επικρατούσες στάσεις, τις στερεοτυπικές αντιλήψεις και τις λανθασμένες πεποιθήσεις που συμβάλλουν στην αύξηση των περιστατικών κακοποίησης και θυματοποίησης, παρατηρώντας τα έργα που δίνονται (βλ. pp «Έργα τέχνης» και στο παράρτημα ΥΛΙΚΟ: ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ 1 για οδηγίες για δραστηριότητα και ρουτίνα σκέψης Think-Pair-Share). Τα παιδιά βλέπουν τις εικόνες από το pp και διαβάζουν τις αφηγήσεις και κάνουν μια λίστα με τις στερεοτυπικές αντιλήψεις που αντιλαμβάνονται. Οι μαθητές/μαθήτριες θα έχουν την ευκαιρία να αναπτύξουν γνώσεις και δεξιότητες που θα τους επιτρέψουν να επαναπροσδιορίσουν την έννοια των υγιών σχέσεων που βασίζονται στον αμοιβαίο σεβασμό και την αμοιβαία εκτίμηση και να δραστηριοποιηθούν ατομικά και συλλογικά στην πρόληψη της κακοποίησης. Το υλικό μέσα από την τέχνη προτείνεται ιδιαίτερα για την ανάπτυξη κριτικής σκέψης, την αναθεώρηση στερεοτύπων και την τροποποίηση δυσλειτουργικών πεποιθήσεων και αντιλήψεων. Μπορούν επίσης να φτιάξουν μια google form ως ερωτηματολόγιο για να διερευνήσουν τις στάσεις/αντιλήψεις και των παιδιών άλλων τμημάτων αναφορικά με τα στερεότυπα. Πιθανά ερωτήματα δίνονται στο παράρτημα (βλ. ΥΛΙΚΟ)</p>

	<p>Σύνδεση με το αναλυτικό πρόγραμμα: Η υποενότητα 1 μπορεί να συνδεθεί με το μάθημα της Λογοτεχνίας (ενδεικτικά για τη Β΄ Γυμνασίου με το κείμενο «Γιατί;» του Γ. Μαγκλή και για τη Γ΄ Γυμνασίου με «Τα λουλούδια της Χιροσίμα» της Ε. Μόρρις, κείμενα που πραγματεύονται το θέμα της βίας). Μπορεί να γίνει συσχέτιση με τις εικόνες και συζήτηση. Οι μαθητές καλούνται να συμμετάσχουν στη δραστηριότητα με τις εικόνες με ενεργό συμμετοχή και κριτική σκέψη, όπως και στο μάθημα της Λογοτεχνίας. Για τη Β΄ Γυμνασίου επίσης μπορεί να γίνει σύνδεση και με το μάθημα των Αγγλικών (Unit 5 The Arts, Lesson Picasso's Guernica). Επίσης για τη Γ΄ Γυμνασίου υπάρχει σύνδεση και με το μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας 5η Ενότητα: Ειρήνη-Πόλεμος). Για την Α΄ Γυμνασίου μπορούμε να συνδέσουμε την 1^η υποενότητα με το μάθημα των Θρησκευτικών και, κυρίως με την τρίτη θεματική ενότητα, η οποία πραγματεύεται θέματα όπως <i>Πού είναι ο Θεός; Η σχέση ζωής περνάει δοκιμασίες; Το πρόβλημα του κακού στον σύγχρονο κόσμο. Η έκφραση της οδύνης στην τέχνη. Ποιος ευθύνεται για το κακό.</i> Οι μαθητές ως ενεργητικοί ακροατές και εμπλεκόμενοι στη συζήτηση μπορούν να πραγματευτούν θέματα γύρω από αυτούς τους άξονες με αφορμή και το φωτογραφικό υλικό που δίνεται στη δραστηριότητα.</p>
<p>Τίτλος εργαστηρίου</p> <p>Μάθε τα δικαιώματά σου</p> 	<p>Περιγραφή</p> <p>Το 2^ο Εργαστήριο του προγράμματος στοχεύει στην ενδυνάμωση των μαθητών/μαθητριών γυμνασίου ανοίγοντας έναν διάλογο σχετικά με τη διαχείριση της βίας στον οικογενειακό και ιδιωτικό χώρο. Ο/η εκπαιδευτικός μπορεί στην ενότητα αυτή να χρησιμοποιήσει υποθετικές ιστορίες με εναλλακτικά σενάρια και να ενθαρρύνει συζητήσεις σε μικρές ομάδες για να βοηθήσει τα παιδιά να κατανοήσουν τις συνέπειες των διαφορετικών επιλογών. (βλ. ΥΠΟΘΕΤΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ – ΥΛΙΚΟ 2^η ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ στο παράρτημα). Στα παιδιά υπενθυμίζονται τα δικαιώματά τους (βλ. link παράρτημα) για προστασία από τη βία, ελεύθερη έκφραση συναισθημάτων και υποστήριξη στην αντιμετώπιση των δυσκολιών. Το εργαστήριο ολοκληρώνεται με τη δημιουργία φύλλων εργασίας στα οποία τα παιδιά αναγράφουν τα δικαιώματά τους με σκοπό να τοιχοκολληθούν. Αυτό μπορεί να γίνει και με τη δημιουργία αφισών για την τάξη ή το σχολείο κατά τη διάρκεια του Εργαστηρίου. Στόχος της ενότητας είναι να αυξήσει την ευαισθητοποίηση των παιδιών για τα δικαιώματά τους, να προωθήσει τον αυτοσεβασμό, την επικοινωνία και τη μη ανοχή στη βίαιη συμπεριφορά. Τα</p>

	<p>παιδιά μαθαίνουν να ενεργούν προς το συμφέρον τους και να αποφεύγουν τη θυματοποίηση, έχοντας τη δυνατότητα να προσφεύγουν σε κατάλληλα πρόσωπα εμπιστοσύνης και υποστήριξης.</p> <p>Σύνδεση με το αναλυτικό πρόγραμμα: Για την Α' Γυμνασίου, η 2^η υποενότητα μπορεί να συνδεθεί με την Οικιακή Οικονομία και συγκεκριμένα με τα κεφάλαια που αφορούν στην οικογένεια. Μπορεί αυτό να αποτελέσει αφορμή για την περαιτέρω διερεύνηση των δικαιωμάτων των παιδιών μέσα από το υλικό που δίνεται στο εργαστήριο. Για τη Β' Γυμνασίου μπορεί να συνδεθεί με τη Λογοτεχνία (ενδεικτικά κείμενα μέσα από τα οποία μπορεί να γίνει συζήτηση για τα δικαιώματα των παιδιών: «Ένας Αριθμός» Α. Τσέχοφ, «Για ένα παιδί που κοιμάται» Δ. Χριστοδούλου (παιδική εργασία), «Γραφείον ευρέσεως εργασίας» Μ. Κουμανταρέας, «Όταν πεθαίνει ένα παιδί» Τ. Νικηφόρου) και με το μάθημα των Αγγλικών (Unit 1 Unity in Diversity -Lesson 2 Joined in our differences). Για τη Γ' Γυμνασίου υπάρχει σύνδεση με τη Λογοτεχνία (ενδεικτικό κείμενο: «Η μεταμφίεση» Ρ. Γαλανάκη, για τη θέση της γυναίκας), με το κεφάλαιο 12 της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής, το οποίο πραγματεύεται το θέμα των δικαιωμάτων και με το μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας (3η Ενότητα: Είμαστε όλοι ίδιοι- όλοι διαφορετικοί, 6η Ενότητα: Ενεργοί πολίτες για την υπεράσπιση οικουμενικών αξιών, 8η Ενότητα: Μπροστά στο μέλλον).</p>
<p>Τίτλος εργαστηρίου</p> <p>Συνεργασία εντός του σχολικού περιβάλλοντος</p> 	<p>Περιγραφή</p> <p>Το 3^ο Εργαστήριο του προγράμματος στοχεύει στην ενίσχυση διαφόρων δεξιοτήτων, όπως η επικοινωνία, η ομαδική εργασία, η επίλυση προβλημάτων, η ηγεσία, η διαχείριση του χρόνου και η ενσυναίσθηση. Με την προώθηση της συνεργασίας μέσω δραστηριοτήτων, οι μαθητές μπορούν να μάθουν να εκφράζουν τις ιδέες τους, να ακούνε τους άλλους, να συνεργάζονται με άλλους, να εντοπίζουν και να επιλύουν προβλήματα, να αναλαμβάνουν ηγετικούς ρόλους, να διαχειρίζονται αποτελεσματικά τον χρόνο τους και να κατανοούν διαφορετικές προοπτικές. Η δημιουργία ενός υποστηρικτικού περιβάλλοντος, η ενθάρρυνση της ανοιχτής επικοινωνίας, η ευαισθητοποίηση, η προώθηση της ενσυναίσθησης και η δημιουργία υπευθυνότητας μέσω δραστηριοτήτων που προωθούν τη</p>

	<p>συνεργασία μπορούν να συμβάλουν στην πρόληψη της έμφυλης βίας. Με την ανάπτυξη της αίσθησης της κοινότητας και της αμοιβαίας υποστήριξης, την προώθηση υγιών σχέσεων και τη μείωση των συγκρούσεων, την ευαισθητοποίηση σχετικά με τις επιπτώσεις της έμφυλης βίας, την προώθηση του σεβασμού για τους άλλους και τη δημιουργία μιας κουλτούρας ευθύνης και σεβασμού, η συνεργασία μπορεί να δημιουργήσει ένα θετικό σχολικό περιβάλλον όπου η έμφυλη βία είναι λιγότερο πιθανό να εμφανιστεί. Ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να βρει στο παράρτημα προτεινόμενη δραστηριότητα (βλ. ΥΛΙΚΟ ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ 3, pp. ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ και ρουτίνα σκέψης Claim-Support-Question).</p> <p>Σύνδεση με το αναλυτικό πρόγραμμα: Η 3^η υποενότητα μπορεί να συνδεθεί για την Α' Γυμνασίου με τη Λογοτεχνία (ενδεικτικό κείμενο: «Η Νέα Παιδαγωγική» Ν. Καζαντζάκη) και με τη Νεοελληνική Γλώσσα (1η Ενότητα: Οι πρώτες μέρες σ' ένα σχολείο, 2η Ενότητα: Επικοινωνία στο σχολείο). Για τη Β' Γυμνασίου υπάρχει σύνδεση με το μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας (4η Ενότητα: Το σχολείο στο χρόνο) και με το μάθημα των Αγγλικών (Unit 4 Let's Change our Schools, Lesson 10 Looking at other Schools). Για τη Γ' Γυμνασίου, σε αυτήν την υποενότητα καλλιεργούνται δεξιότητες που μπορούν να αξιοποιηθούν στο πλαίσιο της σχολικής ζωής των μαθητών (εκλογή μαθητικών συμβουλίων, διοργάνωση πολιτιστικών και αθλητικών εκδηλώσεων και εκδρομών, εθελοντισμός).</p>
<p>Τίτλος εργαστηρίου</p> <p>Αναπτύσσοντας σχέσεις μέσα στην οικογένεια</p> 	<p>Περιγραφή</p> <p>Το 4^ο Εργαστήριο του προγράμματος στοχεύει στην ενίσχυση των δεξιοτήτων των μαθητών/μαθητριών που σχετίζονται με την επικοινωνία, την ενσυναίσθηση, τη συνεργασία, την επίλυση προβλημάτων και την αυτοκριτική μέσω δραστηριοτήτων που προωθούν την οικογενειακή επικοινωνία, την κατανόηση και τον σεβασμό. Με την προώθηση αυτών των δεξιοτήτων, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να βοηθήσουν τους μαθητές να οικοδομήσουν ισχυρότερες σχέσεις με τα μέλη της οικογένειάς τους και να αναπτύξουν μια ισχυρότερη αίσθηση ταυτότητας και ανήκειν.</p> <p>Φτιάχνω το «οικογενειακό δέντρο»: Οι μαθητές μπορούν να δημιουργήσουν ένα οικογενειακό δέντρο που περιλαμβάνει πληροφορίες για τους συγγενείς τους, συμπεριλαμβανομένων των ονομάτων, των επαγγελμάτων και των μεταξύ τους σχέσεων. Αυτή η δραστηριότητα μπορεί</p>

	<p>να βοηθήσει τους μαθητές να μάθουν περισσότερα για την οικογενειακή τους ιστορία και να αναπτύξουν μια ισχυρότερη αίσθηση ταυτότητας.</p> <p>«Οι αξίες της οικογένειας» μου: Οι μαθητές/μαθήτριες μπορούν να δημιουργήσουν μια λίστα με τις βασικές αξίες της οικογένειάς τους και στη συνέχεια να συζητήσουν πώς αυτές οι αξίες διαμορφώνουν τη συμπεριφορά και τις αποφάσεις τους. Αυτή η δραστηριότητα μπορεί να βοηθήσει τους μαθητές να αναπτύξουν μια ισχυρότερη αίσθηση ταυτότητας και σεβασμού για τις πεποιθήσεις και τις παραδόσεις της οικογένειάς τους.</p> <p>Εναλλακτικά, οι μαθητές/μαθήτριες μπορούν να πραγματοποιήσουν μέσα στην τάξη βιωματική άσκηση για το κοινωνικό και βιολογικό φύλο και πώς αυτά διαμορφώνονται μέσα στην οικογένεια από το Συμπληρωματικό υλικό 1 (Βλ. Διαφάνεια 32 – 43 pp στο παράρτημα).</p> <p>Σύνδεση με το αναλυτικό πρόγραμμα: Η 4^η υποενότητα συνδέεται για την Α' Γυμνασίου με το μάθημα της Λογοτεχνίας (ενδεικτικά κείμενα: «Ο Παππούς και το εγγονάκι» Λ. Τολστόι, «Της μάνας» Αγγ. Σικελιανός, «Νινέτ» Ζ. Σαρρή, «Πρωινό Άστρο» Γ. Ρίτσος, «Τα πράγματα στρώνουν περισσότερο» Τ. Τίγκα). Για τη Β' Γυμνασίου συνδέεται με τη Λογοτεχνία (ενδεικτικά κείμενα: «Η Μάνα» Π. Μπακ, «Ημερολόγιο της Άννας Φρανκ» Α. Φρανκ, «Οι Κυριακές στη θάλασσα» Μ. Λυμπεράκη, «Νανούρισμα στο γιο μου» Ν. Χικμέτ) και με τη Νεοελληνική Γλώσσα (2η Ενότητα: Ζούμε με την οικογένεια). Για τη Γ' Γυμνασίου, υπάρχει σύνδεση με το μάθημα της Λογοτεχνίας (ενδεικτικό κείμενο: «Η μεταμφίεση» Ρ. Γαλανάκη, για τη θέση της γυναίκας) και με το μάθημα των Αγγλικών (Unit 6 Keeping traditions and customs alive).</p>
<p>Τίτλος εργαστηρίου</p> <p>Διαδικτυακή επικοινωνία σε ένα μεταβαλλόμενο περιβάλλον</p>	<p>Περιγραφή</p> <p>Η 5η ενότητα του Εργαστηρίου στοχεύει στην ενίσχυση της ασφαλούς ηλεκτρονικής επικοινωνίας σε ένα μεταβαλλόμενο περιβάλλον και ταυτόχρονα έχει στόχο να αποτρέψει την έμφυλη βία. Ο/η εκπαιδευτικός επικεντρώνεται στην ανάπτυξη δεξιοτήτων στους μαθητές του, όπως ο ψηφιακός γραμματισμός, η αποτελεσματική επικοινωνία, η κριτική σκέψη, η ενσυναίσθηση και ο</p>

	<p>σεβασμός και η υπεράσπιση. Οι εκπαιδευτικοί θα αναπτύξουν δραστηριότητες που διδάσκουν στους μαθητές πώς να πλοηγούνται και να χρησιμοποιούν με ασφάλεια τις διαδικτυακές πλατφόρμες και τα εργαλεία, να αναγνωρίζουν και να αναφέρουν την διαδικτυακή παρενόχληση, να σκέφτονται κριτικά για το περιεχόμενο που συναντούν στο διαδίκτυο, να συμπεριφέρονται στους άλλους με ενσυναίσθηση και σεβασμό και να χρησιμοποιούν τα διαδικτυακά κανάλια για την προώθηση της ισότητας των φύλων και του σεβασμού. Στην υποενότητα αυτή ο εκπαιδευτικός μπορεί να βασιστεί στη δραστηριότητα του υλικού που προτείνεται στο παράρτημα (βλ. ΥΛΙΚΟ ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ 5 παράρτημα). Επίσης, στο παράρτημα δίνονται οδηγίες σχετικά με την ασφαλή χρήση του διαδικτύου από τους εφήβους (βλ. pp online safety).</p> <p>Σύνδεση με το αναλυτικό πρόγραμμα: Η 5^η υποενότητα μπορεί να συνδεθεί με τη Νεοελληνική Γλώσσα για την Α' και τη Β' Γυμνασίου (αντιστοίχως 7η Ενότητα: Ο κόσμος μέσα από την οθόνη/εικόνα και 6η Ενότητα: Το σχολείο στο χρόνο, Ενημέρωση, ΜΜΕ, Διαδίκτυο, Ψυχαγωγία) και με το μάθημα των Αγγλικών για τη Γ' Γυμνασίου (Unit 4 Click-on-line -New technologies).</p>
<p>Τίτλος εργαστηρίου</p> <p>Ενσυναίσθηση και οριοθέτηση</p> 	<p>Περιγραφή</p> <p>Η 6^η ενότητα του Εργαστηρίου στοχεύει στην εκπαίδευση των παιδιών στη συναίνεση ως δεξιότητα ζωής. Παιδιά εκπαιδευμένα στη συναίνεση, σταδιακά γίνονται ενδυναμωμένα ενήλικα άτομα που δρουν με σεβασμό στην ελευθερία και τη μοναδικότητα κάθε ατόμου. Η ομάδα των συμμετεχουσών και των συμμετεχόντων μέσα από παιχνίδια ρόλων εξασκείται σε τρόπους έκφρασης του «ναι» και του «όχι», στη συμμετοχή σε ομαδικές δραστηριότητες και στο σεβασμό στην έκφραση όλων των διαφορετικών φωνών και ιδεών. Προτεραιότητα συνιστά η δημιουργία ενός ασφαλούς χώρου έκφρασης όπου τα παιδιά αλληλεπιδρούν ελεύθερα και μοιράζονται προσωπικά βιώματα. Επίσης, προτείνεται οι μαθητές/μαθήτριες να παρακολουθήσουν τα βίντεο από το συμπληρωματικό υλικό 1 για τη διαδικασία της μάθησης της βίας, τα «Γυαλιά της Διαφορετικότητας» (βλ. Διαφάνεια 39 και Διαφάνεια 35 Συμπληρωματικό υλικό 1, αντίστοιχα, στο παράρτημα). Επίσης, ο εκπαιδευτικός</p>

	<p>μπορεί να βρει προτεινόμενη δραστηριότητα (βλ. ΥΛΙΚΟ ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ 6 στο παράρτημα).</p> <p>Σύνδεση με το αναλυτικό πρόγραμμα: Η 6^η υποενότητα συνδέεται με την Α' Γυμνασίου με το μάθημα της Λογοτεχνίας (ενδεικτικά κείμενα: «Ο δρόμος για τον Παράδεισο είναι μακρύς», Μ. Κλιάφα, «Λεώνη», Μ. Πυλιώτου, «Ο Κωνσταντής», Λ. Ψαραύτη, «Παράπονο σκύλου», Κ. Αθανασούλης, «Όπως τα βλέπει κανείς», Ε. Σαραντίτη). Τα κείμενα αυτά καλλιεργούν την έννοια της ενσυναίσθησης μέσα από τα θέματα τα οποία θίγουν, όπως η αναπηρία, η ξеноφοβία, ο ρατσισμός κ.λπ. Επίσης, μπορεί να συνδεθεί και με το μάθημα των Αγγλικών (Unit 3 Teen Matters: Your problem sorted). Για τη Β' Γυμνασίου, η υποενότητα συνδέεται με το μάθημα της Λογοτεχνίας (ενδεικτικά κείμενα: «Για τον όρο μετανάστες», Μ. Μπρεχτ, «Αναμνήσεις της Κωνσταντίνας από τη Γερμανία», Α. Ζέη, «Γλυκό του κουταλιού», Κ. Χαραλαμπίδης, «Δύο γράμματα της Χαράς», Θ. Βαλτινός) και με το μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας (7η Ενότητα: Βιώνοντας τα προβλήματα της καθημερινής ζωής, 8η Ενότητα: Συζητώντας για σύγχρονα κοινωνικά θέματα). Για τη Γ' Γυμνασίου, η σύνδεση μπορεί να γίνει με το μάθημα των Θρησκευτικών (ΣΤ' & Ζ' ΕΝΟΤΗΤΕΣ: ΘΡΗΣΚΕΙΕΣ) αλλά και με το μάθημα της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής (με την ενότητα Δικαιώματα και Υποχρεώσεις, όπου με αφορμή κάποια άρθρα της ΔΣΔΑ να συζητηθεί το θέμα της ενσυναίσθησης ως προς ευάλωτους πληθυσμούς, ΑΜΕΑ, μετανάστες, ηλικιωμένοι, της Οριοθέτησης των Δικαιωμάτων κ.λπ.).</p>
<p>Τίτλος εργαστηρίου</p> <p>Ενδυνάμωση και ευαισθητοποίηση</p> 	<p>Περιγραφή</p> <p>Κατά τη διάρκεια της 7ης και τελευταίας ενότητας, οι μαθητές/μαθήτριες καλούνται να επικοινωνήσουν το πρόγραμμα μέσα από καθοδήγηση (mentoring) άλλων παιδιών καθώς και να προτείνουν τρόπους για να μοιραστούν τις γνώσεις που αποκόμισαν από τη μελέτη τους σχετικά με τις ανισότητες μεταξύ των φύλων και τη βία που σχετίζεται με το φύλο. Η ιδέα είναι να διεξάγουν μια εκστρατεία ευαισθητοποίησης στην κοινότητα του σχολείου τους, η οποία μπορεί να περιλαμβάνει τη δημιουργία ενημερωτικών φυλλαδίων, την ανάπτυξη ψηφιακών ιστοριών ή διαφημίσεων ή το σχεδιασμό αφισών και βίντεο. Η διαδικασία ευαισθητοποίησης μπορεί να ολοκληρωθεί με</p>

	<p>μια εκδήλωση για την παρουσίαση των αποτελεσμάτων του προγράμματος.</p> <p>Επίσης, οι μαθητές/μαθήτριες μπορούν να παρακολουθήσουν παρουσίαση για το «Παγόβουνο της Κουλτούρας» και να συζητήσουν πώς διαμορφώνονται οι προκαταλήψεις και τα στερεότυπα, σε συνάρτηση με τα θέματα της διαφορετικότητας και της συμπερίληψης, από το συμπληρωματικό υλικό 2. (Βλ. Διαφάνεια 7 – 9, παράρτημα).</p>
--	--

Περιγραφή βασικού θεωρητικού πλαισίου υποστήριξης του προγράμματος (Έως 300 λέξεις)

Το φαινόμενο της έμφυλης βίας εντοπίζεται σε όλες τις χώρες και αποτελεί σοβαρό εμπόδιο για την ισότητα των φύλων, ενώ καταγράφεται ως σοβαρή παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Το παγκόσμιο αυτό πρόβλημα αφορά όλες τις ηλικιακές, θρησκευτικές, εθνοτικές ομάδες, ενώ τα θύματα προέρχονται από όλες τις κοινωνικές τάξεις και όλα τα μορφωτικά επίπεδα. Δεν υπάρχουν ποσοτικά ή ποιοτικά δεδομένα που να στηρίζουν την άποψη ότι συγκεκριμένες ομάδες ανθρώπων, τάξεων ή εθνοτήτων είναι περισσότερο επιρρεπείς στη βίαιη συμπεριφορά.

Η έμφυλη βία εντοπίζεται σε πολλά περιβάλλοντα, αναδύεται μέσα από τις σχέσεις στην οικογένεια, το σχολείο, τις διαπροσωπικές αλληλεπιδράσεις και το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον και μεταδίδεται μέσω ενός ισχυρού μηχανισμού μάθησης σε γνωστικό και συμπεριφοριστικό επίπεδο. Στοχοποιεί δε, τους ανθρώπους με βάση το φύλο ή τον σεξουαλικό τους προσανατολισμό.

Ένα από τα σημαντικά περιβάλλοντα όπου οι έφηβοι/έφηβες αντιμετωπίζουν την έμφυλη βία και συστηματικά εκτίθενται σε αυτή είναι το σχολείο. Σε όλες τις χώρες, οι ανήλικοι/ανήλικες αναφέρουν ότι ο εκφοβισμός στο σχολικό περιβάλλον είναι από τα μεγαλύτερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν. Πολλές κακοποιητικές συμπεριφορές σχετίζονται με το φύλο και εκφράζονται με λεκτικό εκφοβισμό (π.χ. διάδοση αρνητικών φημών), σεξουαλική παρενόχληση με τη μορφή σεξιστικών σχολίων ή πράξεων (π.χ. ανεπιθύμητο άγγιγμα, επίδειξη πορνογραφικού υλικού), σωματική βία (π.χ. χαστούκι, γροθιά, σπρώξιμο) και κοινωνικό αποκλεισμό (απομόνωση, απόρριψη από την ομάδα των συνομηλίκων).

Ερευνητική τεκμηρίωση

Έρευνα που έγινε στο Ηνωμένο Βασίλειο σε δείγμα 1.353 ατόμων, άνω των 13 ετών, έδειξε ότι ενώ τα ποσοστά κοριτσιών και αγοριών που ανέφεραν ότι είχαν βιώσει συναισθηματική και σωματική βία στις ρομαντικές τους σχέσεις ήταν παρόμοια, τα κορίτσια ανέφεραν συχνότερα ότι είχαν υποστεί σοβαρές μορφές κακοποίησης, αλλά

και ότι η βία ήταν επαναλαμβανόμενη και παρέμενε στο ίδιο επίπεδο ή εντεινόταν με την πάροδο του χρόνου (Barter, McCarry, Berridge, & Evans, 2009).

Ο έμφυλος εκφοβισμός είναι η πιο συνηθισμένη μορφή σχολικής βίας στις ΗΠΑ. Έρευνες σε εθνικό επίπεδο δείχνουν ότι το 80% των εφήβων στις ΗΠΑ θα υποστούν κάποια μορφή έμφυλου εκφοβισμού, μέχρι να αποφοιτήσουν από το λύκειο (Anagnostopoulos, Buchanan, Pereira, & Lichty, 2009).

Διακρατική έρευνα που πραγματοποιήθηκε με 1.850 κορίτσια, ηλικίας 18-24 ετών, στην Ελλάδα, την Κύπρο, τη Μάλτα, τη Λιθουανία και τη Λετονία έδειξε ότι 10-16% των συμμετεχουσών ανέφεραν ότι, κατά τη διάρκεια ραντεβού, είχαν κάποιες μορφές ανεπιθύμητη σεξουαλική εμπειρία, συμπεριλαμβανομένου του βιασμού ή της απόπειρας βιασμού (Mediterranean Institute for Gender Studies, 2008).

Σε έρευνα που συμμετείχαν 486 ελληνίδες έφηβες (15-21 ετών), σχεδόν η 1 στις 2 ανέφερε ότι είχε υποστεί κάποια μορφή βίας (σωματική, ψυχολογική ή σεξουαλική) από τον ερωτικό της σύντροφο είτε στην τωρινή, είτε σε προηγούμενη σχέση της (Πενταράκη, 2003).

Σύμφωνα με τον ΟΗΕ (2003), τουλάχιστον 1 στις 3 γυναίκες σε όλο τον κόσμο έχει κακοποιηθεί σωματικά ή σεξουαλικά από άνδρα σε κάποια στιγμή της ζωής της, συνήθως από οικείο πρόσωπο.

Στην Ιταλία, υπολογίζεται ότι το 32% των γυναικών ηλικίας 16-70 ετών έχουν υποστεί σωματική ή σεξουαλική ανδρική βία κατά τη διάρκεια της ζωής τους, ενώ οι νεότερες γυναίκες 16-24 ετών είναι πιο πιθανό να πέσουν θύματα βίας (Istituto Nazionale di Statistica, 2006).

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Anagnostopoulos, D., Buchanan, N.T., Pereira, C., & Lichty, L.F. (2009). School staff responses to gender-based bullying as moral interpretation: An exploratory study. *Educational Policy*, 23, 519-553.

Βαλασάκη, Μ., Πατέρας, Κ., Σκλάβου, Κ., Μαστρογιαννάκης, Τ. (2021). Πολλαπλές διακρίσεις και βία κατά των γυναικών: Υπηρεσίες υποστήριξης και θεωρητικές προεκτάσεις. Στο: Ν. Βαίου, Γ. Πετράκη, Μ. Στρατηγάκη (Επιμ.), *Έμφυλη βία – Βία κατά των γυναικών*. Αθήνα: Αλεξάνδρεια.

Barter, C.A., McCarry, M., Berridge, D., & Evans, K.M. (2009). *Partner exploitation and violence in teenage intimate relationships*. London: NSPCC.

Instituto Nazionale di Statistica. (2006). *Violence and abuse against women inside and outside the family*. Downloaded from: <http://goo.gl/pt2PH>

Κουμούλα, Α., Σκλάβου, Κ. (Επιμ.). (2022). *Βία κατά των ανηλίκων. Γιατί η γνώση είναι πρόληψη*. Αθήνα: Εταιρεία για την Ψυχική Υγεία Παιδιών και Εφήβων (Ε.ΨΥ.Υ.Π.Ε.).

Mediterranean Institute for Gender Studies, MIGS. (2008). *Date Rape Cases among Young Women: Strategies for Support and Intervention*. Nicosia: University of Nicosia Press. Downloaded from: <http://goo.gl/v4cel>.

Παπαμιχαήλ, Σ., Σκλάβου, Κ. (2023). Σεξουαλική κακοποίηση ανηλίκων. Από το ψυχικό τραύμα στην κοινωνική παρέκκλιση. Στο: Α. Κουμούλα, Κ. Σκλάβου (Επιμ.), *Ψυχική υγεία παιδιών και εφήβων 2*. Αθήνα: Εταιρεία για την Ψυχική Υγεία Παιδιών και Εφήβων (Ε.ΨΥ.Υ.Π.Ε.).

Παπαμιχαήλ, Σ., Σκλάβου, Κ. (2020). Η κοινωνική κατασκευή του φύλου και η έμφυλη βία: Τροφοδοτώντας τον κύκλο της ανισότητας. Στο: Χ. Τσουραμάνης (Επιμ.), *Εγκληματολογία: Περίβλεπτον Αλεξίφωτον*; Αθήνα: Σιδέρης.

Πενταράκη Μ. (2003). *Έκταση, μορφές και συνέπειες της βίας που υφίστανται έφηβες, μαθήτριες λυκείου, στις συντροφικές τους σχέσεις*. Αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, Αθήνα. Έρευνα που αναφέρεται στην έκθεση του Ευρωπαϊκού Δικτύου κατά της Βίας, για το πρόγραμμα PERSPECTIVE, Workstream 2.

Σκλάβου, Κ. (2022). Σχολικός εκφοβισμός: χαρακτηριστικά, αιτίες πρόκλησης και επιπτώσεις της θυματοποίησης ανηλίκων. Στο: Α. Κουμούλα, Κ. Σκλάβου (Επιμ.), *Κακοποίηση ανηλίκων*. Αθήνα: Εταιρεία για την Ψυχική Υγεία Παιδιών και Εφήβων (Ε.ΨΥ.Υ.Π.Ε.).

Σκλάβου, Κ. (2020). Σχολικός εκφοβισμός και επιπτώσεις στη λειτουργικότητα των Παιδιών. Στο: Α. Κουμούλα, Κ. Κώτσης, Κ. Σκλάβου (Επιμ.), *Ψυχική Υγεία Παιδιών και Εφήβων*. Αθήνα: Τόπος - Εταιρεία για την Ψυχική Υγεία Παιδιών και Εφήβων (Ε.ΨΥ.Υ.Π.Ε.).

United Nations Women's Development Fund (UNIFEM). (2003). *Not a Minute More: Ending Violence against Women*. New York: UNIFEM.

Προσβασιμότητα

Το υλικό των ενοτήτων που προτείνεται έχει σχεδιαστεί ώστε να είναι προσβάσιμο από το σύνολο των μαθητών/μαθητριών ανεξάρτητα από το γνωστικό τους προφίλ και ιδιαίτερο μαθησιακό στυλ.

Δυνατότητα επέκτασης

Αποτελέσματα του Εργαστηρίου μπορεί να δημοσιευτούν (πχ e book, αφίσα) ή να γίνει κάποια δράση στο Ίδρυμα Αικατερίνης Λασκαρίδη προκειμένου να υπάρξει διάχυση. Οι μαθητές θα έχουν τη δυνατότητα να δείξουν το υλικό που παρήγαγαν κατά τη διάρκεια του Εργαστηρίου, αλλά και να δημιουργήσουν υλικό με σκοπό την ευαισθητοποίηση του συνόλου του σχολείου τους.

Αξιολόγηση

Αξιολόγηση Εργαστηρίου - Συνολική αποτίμηση & αναστοχασμός πάνω στην υλοποίηση - Εκδηλώσεις διάχυσης

Η διαδικασία της αξιολόγησης του Εργαστηρίου και κάθε υποενότητας ξεχωριστά δύναται να υλοποιηθεί με ποικίλους τρόπους. Ενδεικτικά, συνιστανται ως προσφορότερες μέθοδοι: **η αξιολόγηση από τον/την εκπαιδευτικό μέσω της παρατήρησης της μαθησιακής απόδοσης των μαθητών/μαθητριών, καθώς και η αυτοαξιολόγηση των μαθητών/μαθητριών.**

Αναμφίβολα, υπάρχουν ποικίλες δυνατότητες για τη διενέργεια εκδηλώσεων διάχυσης αναφορικά με το εκάστοτε Εργαστήριο. Ο/Η εκπαιδευτικός είναι σκόπιμο να επιλέξει τις πιο πρόσφορες και άμεσα υλοποιήσιμες από αυτές στο πλαίσιο των δυνατοτήτων που παρέχει η εκάστοτε σχολική μονάδα που υλοποιείται το Εργαστήριο.

Πρόσφορες εκδηλώσεις διάχυσης αποτελούν οι αναρτήσεις στην ιστοσελίδα, στο ιστολόγιο και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης της σχολικής μονάδας. Επίσης, εκδήλωση διάχυσης μπορεί να πραγματοποιηθεί στον χώρο εκδηλώσεων του σχολείου, στον οποίο οι μαθητές/μαθήτριες δύνανται να παρουσιάσουν την εργασία τους ενώπιον του συνόλου των μελών του συλλόγου διδασκόντων της σχολικής μονάδας, των γονέων και κηδεμόνων των μαθητών/μαθητριών, καθώς και τοπικών φορέων που ενδεχομένως έχουν προσκληθεί στην εκδήλωση.

Καταληκτικά, η αξιολόγηση του Εργαστηρίου, η συνολική αποτίμηση και ο αναστοχασμός ως προς την υλοποίησή του, καθώς και οι εκδηλώσεις διάχυσης συνιστούν απαραίτητες διαδικασίες τις οποίες πρέπει να προετοιμάσει με επιμέλεια, ο/η εκπαιδευτικός λαμβάνοντας υπόψη συνολικά τις δυνατότητες που του/της προσφέρει και παρέχει η σχολική μονάδα.

Σημειώσεις:

Είναι απολύτως απαραίτητο να τονιστεί ότι ο/η εκπαιδευτικός **έχει τη δυνατότητα και την ευχέρεια να επιλέξει όποιες δραστηριότητες του παρόντος Εργαστηρίου θεωρεί ότι είναι περισσότερο εφαρμόσιμες στη σχολική του τάξη**. Μπορεί να τροποποιήσει τις δραστηριότητες των προτεινόμενων υποενοτήτων με βάση τα ενδιαφέροντα και την ετοιμότητα των μαθητών/μαθητριών της τάξης.

Επίσης, στο πλαίσιο της διακριτικής ευχέρειας του/της εκπαιδευτικού **υφίσταται η δυνατότητα να πραγματοποιήσει όποιες αλλαγές ή προσαρμογές θεωρεί ότι απαιτούνται στην προτεινόμενη σκοποθεσία και δομή του προγράμματος**.

Σε κάθε περίπτωση, η/ο εκπαιδευτικός μπορεί να εφαρμόσει εξ ολοκλήρου την υπάρχουσα πρόταση του Εργαστηρίου, εφόσον εκτιμά ότι αυτή συνάδει με τις δυνατότητες και τις ανάγκες των μαθητών/μαθητριών του, καθώς και με το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον της σχολικής μονάδας, εφόσον δηλαδή ανταποκρίνεται στα δεδομένα του σχολικού περιβάλλοντος και μπορεί τα αποτελέσματα να έχουν ενδιαφέρον για το σύνολο της σχολικής μονάδας.

Ενδεικτικές δραστηριότητες περιγραφικής αξιολόγησης

Η περιγραφική αξιολόγηση συνιστά μια σύγχρονη μορφή αξιολόγησης. Είναι ένας τρόπος παρατήρησης της προόδου του/της μαθητή/μαθήτριας, μέσα από τον έλεγχο ή μη της ανταπόκρισης στις δεξιότητες του Εργαστηρίου. Δύναται να πραγματοποιηθεί

τόσο με ένα συνεχές κείμενο, το οποίο θα αφορά στη συμμετοχή και στην επίδοση του/της μαθητή/μαθήτριας, όσο και με ένα φύλλο περιγραφικής αξιολόγησης.

Είναι σημαντικό οι δραστηριότητες του Εργαστηρίου που θα δομηθούν για την περιγραφική αξιολόγηση των μαθητών/μαθητριών να απηχούν σε συγκεκριμένα κριτήρια και στα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματά του.

Τα κριτήρια της περιγραφικής αξιολόγησης του παρόντος Εργαστηρίου βασίζονται στις δεξιότητες ζωής και συγκεκριμένα της κοινωνικής ζωής και διαμεσολάβησης/κοινωνικής ενσυναίσθησης, οι οποίες περιλαμβάνουν κυρίως την ενσυναίσθηση, ευαισθησία και την επίλυση συγκρούσεων. Άλλες δεξιότητες που καλλιεργούνται κατά την υλοποίηση του εργαστηρίου είναι: οι δεξιότητες μάθησης του 21ου αιώνα, και συγκεκριμένα η κριτική σκέψη, η επικοινωνία, η συνεργασία, η δημιουργικότητα, η παραγωγή και μάθηση μέσω των τεχνών και της δημιουργικότητας κ.λπ.

Επίσης, στις επιμέρους υποενότητες του Εργαστηρίου ενισχύονται και οι δεξιότητες του νου, όπως η στρατηγική και πλάγια σκέψη, η μελέτη περιπτώσεων, οι ρουτίνες σκέψεις και ο αναστοχασμός, η επίλυση προβλημάτων, τα παιχνίδια, αλλά και δεξιότητες τεχνολογίας, η διαχείριση των μέσων.

Ορισμένες **ενδεικτικές δραστηριότητες** για την περιγραφική αξιολόγηση του Εργαστηρίου «**Σχολείο φιλικό προς το παιδί**» προτείνονται στην περιγραφή των επτά (7) υποενοτήτων και μπορούν να εμπλουτιστούν από τον εκπαιδευτικό κατά την προσωπική του κρίση.

Φύλλα περιγραφικής αυτο-αξιολόγησης

Η περιγραφική αυτοαξιολόγηση συνιστά μια σύγχρονη μορφή αξιολόγησης, η οποία συνοδεύεται από αρκετά πλεονεκτήματα, αλλά και ορισμένες δυσκολίες στην εφαρμογή της, καθώς οι μαθητές/τριες δεν έχουν συνηθίσει να υλοποιούν τη συγκεκριμένη διαδικασία και να προβαίνουν ατομικά στην αξιολόγηση της απόδοσής τους σε μία διαδικασία. Ως εκ τούτου, είναι πιθανό να υφίσταται, μικρή ή μεγάλη, διαφορά ανάμεσα στο αποτέλεσμα της αυτοαξιολόγησης του/της μαθητή/τριας και της αξιολόγησης του/της εκπαιδευτικού.

Στη συνέχεια, παρουσιάζονται φύλλα περιγραφικής αξιολόγησης και αυτοαξιολόγησης του παρόντος προτεινόμενου προγράμματος.

ΦΥΛΛΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

A) ΦΥΛΛΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΔΑΣΚΑΛΟΥ ΠΡΟΣ ΜΑΘΗΤΗ/ΤΡΙΑ

	Κατανόηση ως προς το τι είναι στερεότυπο και πώς επιδρά στις σχέσεις με τους άλλους.				
Ευαισθησία	Ικανότητα να μεριμνά για τη συναισθηματική κατάσταση του άλλου ή (και) διαφορετικού.				
	Διάθεση παροχής βοήθειας σε περίπτωση που ζητηθεί.				
	Ευαισθητοποίηση της ομάδας (σχολικής κοινότητας) σε θέματα που αφορούν στη βία κάθε μορφής.				
Προσαρμοστικότητα	Ικανότητα συνύπαρξης με άτομα διαφορετικά από αυτόν/ή.				
	Ικανότητα συμμετοχής σε ομαδικές δραστηριότητες με άτομα που αισθάνεται «διαφορετικά».				
Επίλυση Συγκρούσεων	Ικανότητα αρμονικής συνεργασίας μέσα στην ομάδα κατά την πραγματοποίηση δραστηριοτήτων.				
Δεξιότητες παραγωγικής μάθησης μέσω των τεχνών και της δημιουργικότητας/Δημιουργία διαμοιρασμός ψηφιακών δημιουργημάτων	Δεξιότητες διαχείρισης πληροφοριών και επεξεργασίας δεδομένων που συλλέγονται μέσα από την τέχνη.				
	Δημιουργία ψηφιακού περιεχομένου, πχ βίντεο. Ικανότητα διαμοιρασμού ψηφιακού περιεχομένου, πχ ερωτηματολόγια google forms.				
Κριτική Σκέψη	Ικανότητα να συνδυάζει δεδομένα που συλλέγονται από διαφορετικές πηγές ώστε να καταλήγει σε συμπεράσματα.				
Επικοινωνία	Γλωσσικές δεξιότητες κατά τη γραπτή και προφορική έκφραση.				

	Ικανότητα ενεργητικής ακρόασης και ανταπόκρισης- επικοινωνητικός διάλογος.				
Συνεργασία	Ικανότητα να συνεργάζεται αρμονικά με άλλα μέλη της ομάδας για την εκπόνηση μιας εργασίας/δραστηριότητας.				
Δημιουργικότητα	Ικανότητα υλοποίησης των προτεινόμενων δραστηριοτήτων του εργαστηρίου με τρόπο δημιουργικό, χρησιμοποιώντας τη φαντασία και τις ιδέες του/της.				
Μελέτη περιπτώσεων/Επίλυση προβλημάτων	Ικανότητα να μελετά ξεχωριστά συγκεκριμένες περιπτώσεις και να ανταποκρίνεται στην εύρεση πιθανών λύσεων του «προβλήματος».				
Οργανωσιακή σκέψη/ρουτίνες σκέψης και αναστοχασμός	Ικανότητα να οργανώνει τα δεδομένα του «προβλήματος» και να ανταποκρίνεται εντός ή εκτός ομάδας βάσει μιας δομής και ενός προγραμματισμού για την υλοποίηση των ζητούμενων μιας δραστηριότητας. Ικανότητα να χρησιμοποιεί ρουτίνες σκέψης που δίνονται για να οργανώνει τη σκέψη και τον λόγο του.				
Παιχνίδια	Ικανότητα να δημιουργεί περιεχόμενο από μηδενική βάση, κατασκευές με τα χέρια, παιχνίδια και οτιδήποτε ζητηθεί στο πλαίσιο των επτά εργαστηρίων του προγράμματος.				

Β) ΦΥΛΛΑ ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗΣ ΑΥΤΟ-ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Δυσκολία στην πραγματοποίηση/συμμετοχή στις δραστηριότητες των 7 υποενοτήτων.					
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ					
Ικανότητα να αναζητώ στοιχεία στο διαδίκτυο σχετικά με το θέμα της έμφυλης βίας.					
Ικανότητα συλλογής και κατηγοριοποίησης των στοιχείων που συλλέγω μέσα από το υλικό που μου δίνεται ώστε να δημιουργήσω μία λίστα στοιχείων που αφορούν στα στερεότυπα.					
Ικανότητα διατύπωσης άποψης και επιχειρημάτων στη συζήτηση στην τάξη.					
Συμβολή στις ομαδικές δραστηριότητες που μου ανατέθηκαν ή μας ανατέθηκαν ως ομάδα.					
Συμβολή στη παρουσίαση κάποιας εργασίας στην τάξη.					
Προσοχή στη διατύπωση των απόψεων των υπολοίπων και προσεκτική ακρόαση.					

2) ΦΥΛΛΟ ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗΣ ΑΥΤΟ-ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΑΘΗΤΗ/ΤΡΙΑΣ (β)

Το φύλλο δίνεται στο τέλος κάθε υποενότητας του Εργαστηρίου σε κάθε μαθητή/μαθήτρια ατομικά. Φυλάσσεται μαζί με τα άλλα φύλλα στο portfolio.

Επώνυμο:

Όνομα:

Ημερομηνία:

Τάξη:

Διδάσκων/ουσα: Μάθημα:

Απαντήστε στις παρακάτω ερωτήσεις όσο πιο ειλικρινά μπορείτε.

1η Ερώτηση: Ποια στοιχεία του σημερινού Εργαστηρίου θεωρείς ότι ήταν σημαντικά ή ότι αποκόμισες κάτι σημαντικό;

2η Ερώτηση: Με ποιο τρόπο θεωρείς ότι μπορείτε να επιλύετε πιθανές διαφορές που μπορεί να προκύπτουν στο περιβάλλον της τάξης/των φίλων σας; Πώς διαχειρίζεσαι περιπτώσεις διαφορετικότητας;

3η Ερώτηση: Ποιο είναι το σημαντικότερο στοιχείο που κατάφερες στο σημερινό Εργαστήριο;

4η Ερώτηση: Τι μπορεί να σε δυσκόλεψε περισσότερο στο σημερινό Εργαστήριο;

5η Ερώτηση: Θεωρείς ότι θα μπορούσες να προσαρμοστείς εύκολα σε ομάδες στις οποίες υπάρχουν άτομα με πολλά διαφορετικά στοιχεία από εσένα;

6η Ερώτηση: Γράψτε τρεις λέξεις που θα χαρακτήριζαν το σημερινό Εργαστήριο:

Περιγραφή ενδεικτικών δραστηριοτήτων για το portfolio μαθητή/μαθήτριας

Στο πλαίσιο του παρόντος Εργαστηρίου προτείνονται ορισμένες δραστηριότητες, οι οποίες μπορούν να ενταχθούν στο portfolio του/της μαθητή/μαθήτριας. Πιο αναλυτικά, ενδεικτικές δραστηριότητες είναι οι εξής:

- Συγγραφή κειμένου για το τι συνιστά «έμφυλη βία» και ενδεικτικά παραδείγματα.
- Συλλογή στοιχείων σχετικά με την έμφυλη βία και τα στερεότυπα από το διαδίκτυο.
- Παρουσίαση των εργασιών των παιδιών στο πλαίσιο του Εργαστηρίου (η παρουσίαση μπορεί να πραγματοποιηθεί με αφορμή την τελευταία υποενοότητα).
- Κατασκευή ερωτηματολογίων.
- Οργάνωση εκδήλωσης για την παρουσίαση των αποτελεσμάτων του Εργαστηρίου (η δράση προβλέπεται με την ολοκλήρωση και των 7 υποενοτήτων).

- Φύλλα αξιολόγησης που συμπληρώνονται σε κάθε υποενότητα ξεχωριστά ή στο τέλος όλων των υποενοτήτων (αναλόγως την οδηγία για κάθε φύλλο και την κρίση του/της εκπαιδευτικού).

Στο portfolio εντάσσεται κάθε δραστηριότητα που προκύπτει από τις 7 υποενότητες και μπορεί να αξιοποιηθεί για την αξιολόγηση του προφίλ του/της μαθητή/μαθήτριας, δεδομένου ότι συνάδει με τις δεξιότητες στόχευσης του Εργαστηρίου, καθώς και τα φύλλα αξιολόγησης του/της μαθητή/μαθήτριας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
(φύλλα εργασίας)

ΥΛΙΚΟ

- [ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ 1.pdf](#) (ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΜΕ ΕΡΓΑ ΤΕΧΝΗΣ)
- [ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΜΑΘΗΤΩΝ.pdf](#) (ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗ GOOGLE FORM/ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΠΡΟΣ ΜΑΘΗΤΕΣ)
- [ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ 2.pdf](#) (ΥΠΟΘΕΤΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ)
- **2^η ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ – ΔΙΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ**
[ΠΡΩΤΑ.12 - Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού \(inart12.org\)](#) (Υλικό της ΠΡΩΤΑ.12)
- [ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ 3.pdf](#) (ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ)
- [ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ 3\(B\).pdf](#) (ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ)
- **Πηγή και σύνδεσμοι για περισσότερες δραστηριότητες για την υποενότητα 3 (δραστηριότητα β)** <https://connectability.ca/2021/04/13/teaching-personal-space-to-children-using-games-and-activities/>

<https://www.teachingexpertise.com/classroom-ideas/personal-space-activity/>

- <https://teentalk.ca/consentgame/>
- [ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ 5.pdf](#) (προτεινόμενη δραστηριότητα)
- [ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ 6.pdf](#) (προτεινόμενη δραστηριότητα)
- [ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ 6\(B\).pdf](#)

ΡΟΥΤΙΝΕΣ ΣΚΕΨΗΣ

- [Think Pair Share_1.pdf \(harvard.edu\)](#) (για την 1^η υποενότητα)
- [Claim Support Question_1.pdf \(harvard.edu\)](#) (για την 3^η υποενότητα)

POWER POINT

- [Έργα τέχνης.pdf](#) (για την 1^η υποενότητα)
- [ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ.pdf](#) (για την 3^η υποενότητα)
- [Συμπληρωματικό υλικό_1.pdf](#) (για την 4^η και την 6^η υποενότητα)
- [Online safety.pdf](#) (βοηθητικό υλικό για την 5^η υποενότητα)
- [Συμπληρωματικό υλικό_2.pdf](#) (για την 7^η υποενότητα)

ΥΛΙΚΟ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ

- [Οδηγός εκπαιδευτικών.pdf](#) (για περιστατικά ενδοοικογενειακής βίας)
- Υλικό για τον εκπαιδευτικό
- https://www.ifpa.ie/sites/default/files/documents/Reports/teaching_about_consent_healthy_boundaries_a_guide_for_educators.pdf (συνοδευτικό υποενότητας 3)